

Põhikooli ainekavad

Ainevaldkond „Valikained“

Usundiõpetus

Valikaine kursused:

II kooliaste

Väärtused ja valikud – 1 kursus VI klassis

III kooliaste

Üks maailm, erinevad religioonid – 1 kursus IX klassis

VI klass

Väärtused ja valikud

Aine maht: 35 tundi

Kursuse sisu

Eetika alused (religioonides ja enda elus)

Inimese elu mõte. Saatus, vabadus ja vastutus.

Erinevad reeglid ning seadused. Kirjutatud ja kirjutamata seadused.

Erinevad vastused küsimusele, mis on õnn, mis on õige ja hea. Kuldne reegel. Põhilisi eetiliste valikute printsiipe maailmareligioonides: austa elu, teist inimest ja omandit, ära tunnista valet.

Kardinaalvoorused: õiglus, vaprus, enesedistsipliin (möödukus), (elu)tarkus, usk, lootus, armastus.

Inimõigused.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) toob näiteid väärtuste ja moraalinormide rolli kohta üksikinimese elus ning ühiskonnas;
- 2) selgitab näiteid tuues, kuidas mõjutab religioon või sekulaarne maailmavaade inimeste väärtusi, valikuid ja otsuseid;

- 3) tunneb nn kuldset reeglit ja suuremates maailmareligioonides sõnastatud olulisemaid eetilisi printsiipe (austa elu, teist inimest ja omandit, ära tunnista valet); toob näiteid nende toimimise kohta;
- 4) nimetab käsitletud voorusi (õiglus, vaprus, enesedistsipliin (mõõdukus), (elu)tarkus ning usk, lootus ja armastus) ning oskab neid lahti mõtestada, tuues näiteid vooruste avaldumise kohta inimeste käitumises;
- 5) suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse ning tunneb igapäevaelus ära mõningaid maailmavaatelistel erinevustel põhinevaid diskrimineerimise juhtumeid.

2. Väärtused, mina ja teised inimesed (religioonides ja enda elus)

Autoriteetid ja väärtuste hierarhia. Eeskujud, iidolid, Jumal.

Inimeste tõekspidamiste sarnasused ja erinevused, väärikus.

Iseendaks jäämise raskused. Üksi ja koos.

Sallivus ja lugupidamine – suhtumine teistsuguste vaadetega inimestesse ning teistesse usunditesse. Eelarvamused ja diskrimineerimine.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) nimetab enda jaoks olulisi väärtusi ja kirjeldab õpitu valguses, kuidas need tema toimimist kujundavad ning valikuid mõjutavad;
- 2) suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse;
- 3) pakub konstruktiivseid toimimisvõimalusi, et lahendada lihtsamaid väärtuskonflikte.

3. Eetika keskseid küsimusi (religioonides ja enda elus)

Suhtumine loodusesse. Religioon ja teadus.

Armastus ja sõprus, ustavus. Andekspalumine ja andestamine, leppimine.

Õigus ja õiglus. Tähelepanelikkus ja hoolivus nõrgemate suhtes. Solidaarsus. Rikkus ja vaesus.

Kadedus ja heategevus.

Sõna jõud: töötused, sõnapidamine, hinnangute andmine, ausus, silmakirjalikkus.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) toob näiteid väärtuste ja moraalinormide rolli kohta üksikinimese elus ning ühiskonnas;

- 2) selgitab näiteid tuues, kuidas mõjutab religioon või sekulaarne maailmavaade inimeste väärtusi, valikuid ja otsuseid;
- 3) nimetab enda jaoks olulisi väärtusi ning kirjeldab õpitu valguses, kuidas need tema
- 4) toimimist kujundavad ja valikuid mõjutavad;
- 5) suhtub lugupidavalt erinevatesse maailmavaatelistesse tõekspidamistesse;
- 6) mõistab andestuse olulisust ning oskab andeks paluda.

IX klass

Üks maailm, erinevad religioonid

Aine maht: 35 tundi

Kursuse sisu

1. Sissejuhatavad probleemid

Millesse inimesed usuvad ning kuidas avaldub usk inimeste elus?

Mis on religioon? Usundite ja maailmavaadete mitmekesisus. Ülevaade religioonide levikust maailmas (levikugeograafia ja statistika). Miks on vaja usundeid tunda?

Maailma seletamise erinevad võimalused. Religioon ja teadus. Usk ja ebausku.

Religioonide suhted.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) oskab religioone klassifitseerida ja nimetada maailma erinevates osades enam levinud religioone;
- 2) nimetab suuremaid Eestis levinud religioone, eristab suuremaid konfessioone ning usulisi rühmitusi;
- 3) oskab analüüsida religioossete konfliktide põhjuseid;
- 4) tunneb ära eelarvamusliku ja sildistava suhtumise;
- 5) pakub võimalusi erinevate religioossete vaadetega inimeste dialoogiks ning koostööks.

Tutvumine erinevate religioonidega

Sümbolid.

Rajajad (ning mõned kesksed tegelased).

Pühad tekstid ja raamatud.

Maailma alguse lood. Inimese suhe loodusega.

Inimesekäsitus.

Olulisemad pühad ja rituaalid. Pühad paigad.

Eetika.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) selgitab käsitletud religioonide õpetuse ja eetika põhiseisukohti ning tunneb nende religioonide teket, olulisemaid suurkujusid, usulisi rituaale ja kultuuriväljundeid;
- 2) toob esile erinevate religioonide sarnasusi ja erinevusi, analüüsib näiteid tuues erinevate maailmavaadete mõju inimese ja ühiskonna elus nii positiivsetes kui ka probleemsetes ilmingutes;
- 3) sõnastab oma maailmavaate mõningaid jooni; analüüsib enda maailmavaatelisi tõekspidamisi käsitletud maailmavaadete valguses.

Arvutiõpetus

III kooliaste

Õpitulemused

Õpilane:

- teadvustab ning oskab vältida info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (edaspidi IKT) kasutamisel tekkidavõivaid ohte (küberhügieen);
- omandab digipädevused, mis võimaldavad kasutada IKT vahendeid turvaliselt ja eesmärgipäraselt igapäevases õppetöös;
- oskab kasutada enamlevinud infosüsteeme ja digitaalseid keskkondi sh õppekeskkondi;
- teab erinevaid esitluse koostamise, tabelitöötlus- ja tekstitöötlusprogramme, tunneb nende peamisi kasutusvõimalusi ning suudab vajadusel otsida ja kasutada juhendeid;
- mõistab internetist leitud info kriitilise hindamise vajalikkust;

Kursuse sisu/eesmärgid

Informaatika õpetamise üldeesmärk on tagada põhikooli lõpetaja info-ja kommunikatsioonivahendite rakendamise pädevused igapäevase töö-ja õpikeskkonna kujundamiseks eelkõige koolis, mitte niivõrd tulevase ametikoha nõudmisi arvestades. Põhikooli informaatikaõpetuses ei ole tarvis lähtuda arvutiteaduse kui kooliinformaatika kaudseks aluseks oleva teadusdistsipliini ülesehitusest ega sisust, vaid pigem igapäevase arvuti-ning internetikasutaja vajadustest.

Informaatika õpetamise põhimõtted põhikoolis on:

- 1) elulähedus: näited, ülesanded jm võetakse õpilasele tuttavast igapäevaelust (kool, kodu, huvitegevus, meedia);
- 2) aktiivõpe ja loomingulisus: eelistatakse õpilaste aktiivset osalemist nõudvaid ja nende loovust esile toovaid õppemeetodeid;
- 3) ühisõpe: nii informaatikatundides kui ka kodutööde puhul on eelistatud koostöös õppimise meetodid;
- 4) vaba tarkvara ja avatud sisu: võimaluse korral eelistatakse kommertstarkvarale vaba tarkvara;
- 5) lõimitus: õpiülesannetes kasutatakse teiste õppeainete teemasid;
- 6) sõltumatus tarkvaratootjast: õpe ei tohi olla üles ehitatud üksnes ühe tarkvaratootja või platvormi kasutamisele; koolil on kohustus tutvustada ka alternatiive.
  - Lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest. õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega.
  - Arendatakse õpilaste tehnoloogilist kirjaoskust ja toetatakse digipädevuse kujunemist (sh tehnoloogiapädevus) laiemalt.
  - Tutvustatakse arvutit või mõnda muud nutiseadet igapäevase töö- ja õppevahendina – teksti- ja tabeltöötlus, esitlused, veebikeskkonnad, infosüsteemid, digitaalne identiteet jne.
  - Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisel on eesmärk kujundada õpilasest uuendusaldis ning nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutatav inimene, kes tuleb muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toime.

Karjääriõpetus

IX klass

Aine maht: 35 tundi

Kursuse sisu

1. Enesetundmine ja selle tähtsus karjääriplaneerimisel

Isiksuseomadused: temperament ja iseloom.

Isiksuseomadused: väärtused, vajadused, emotsioonid.

Isiksuseomadused: võimed, huvid ja üldised ehk ülekantavad kompetentsid ja kutsespetsiifilised kompetentsid.

Minapilt ja enesehinnang.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) analüüsib enda isiksuseomadusi, võimeid, väärtusi, huvisid, oskusi;
- 2) eristab oma tugevaid ning nõrku külgi ja seostab neid erinevatel kutsealadel töötamise eeldustega;
- 3) kasutab eneseanalüüsi tulemusi karjääri planeerimisel.

2. Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääriplaneerimisel

Muutuv tööturg: tööturu hetkeolukord, trendid, arengusuunad, prognoosid, tööandjate ootused, töösuhteid reguleerivad õigusaktid.

Muutuv tööjõuturg: tööjõuturu nõudlus ja pakkumine, konkurents, elukestev õpe, töemotivatsioon.

Majandustegevusalad, kutsed, ametid, kutsestandardid: elukutsete ja ametite liigitamine. Soorollid ja müüdid.

Haridustee: erialad, haridussüsteem, formaalne ja mitteformaalne haridus, hariduse ja tööturu vahelised seosed.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) teab tööturu üldist olukorda, prognoose ja vajadusi, erinevaid ettevõtluse vorme;
- 2) teab kutseid ja ameteid ning kohalikke majandustegevuse valdkondi;

- 3) oskab leida infot tööturu kohta;
- 4) teadvustab ennast tulevase töötajana;
- 5) teab haridustee jätkamise võimalusi, oskab näha hariduse ja tööturu vahelisi seoseid.

3. Planeerimine

Karjääriplaneerimine kui elukestev protsess: otsustamine ja seda mõjutavad tegurid, otsustamisraskused, karjääriinfo allikad, infootsimine, alternatiivid, sundvalikud, muutustega toimetulek, karjääriinfo, karjäärinõustamine.

Õpitulemused

Õpilane:

- 1) teab karjääriplaneerimise põhimõtteid ja arvestab nendega karjäärivalikute tegemisel;
- 2) suudab otsustada ja teadlikult arvestada otsuseid mõjutavate teguritega;
- 3) kasutab vajaduse korral karjääriteenuseid (karjäärinõustamine, karjääriinfo vahendamine, karjääriõpe);
- 4) teadvustab erinevate elurollide ja -stiilide seoseid tööga;

4. Tegutsemine

Isikliku karjääriplaani koostamine: elukestev õpe, karjäär, karjääriplaneerimine, karjääriplaani koostamine, edu, elurollid, elulaad, õpimotivatsioon, omavastutus,

Ettevõtlikkus: mõtestatult sihipärane ja efektiivne tegutsemine eesmärkide saavutamiseks vastavalt karjääriplaanile

Kandideerimisdokumendid ja enda esitlemine kandideerimisel.